

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКОВНА ГАЗЕТА • UKRAINISCHE KIRCHENZEITUNG

РІК ВИДАННЯ • JAHRGANG 69

СІЧЕНЬ • JANUAR 2017 • Nr. 1 (2957)

ЦІНА • PREIS • 1,50 EURO

З УСІМА НАМИ Є БОГ!

СПІЛЬНЕ РІЗДВЯНЕ ПОСЛАННЯ ЄРАРХІВ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В ЗАХІДНІЙ ЄВРОПІ

З нами Бог! Розумійте народи і покоряйтеся, бо з нами Бог.

Дві тисячі років тому наш Спаситель прийшов у світ непевності, страху, імперського насилля і воєн між народами. Христос прийшов на землю Ізраїлю, де його люд терпів від римського панування і зради власних еліт. «І трапилося тими днями, – вийшов наказ царя Августа переписати всю землю» (Лк 2,1).

Вже з перших глав Нового Завіту ми дізнаємося про драматичні історичні обставини: переслідування з боку Ірода, вбивство дітей, втеча до Єгипту.

▼ Продовження на 2 стор.

BR BAYERN

1

**6 січня 2017 року
в ефірі першого
Баварського Радіо
о 20.45**

буде транслюватися
традиційна щорічна
різдвяна радіопередача
«Українське Різдво» зі
святковим привітанням
апостольського
екзарха для українців-
католиків, владика
Петра Крика.
Запрошуємо
до радіоефіру!

БЕЗПРЕЦЕДЕНТНІ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ

«Україна здійснила за останні два роки великі кроки за дуже важких обставин, зокрема, конфлікту на сході України й незаконної анексії Криму і Севастополя», – сказала, представляючи доповідь, верховний представник ЄС із закордонних справ, віце-президент Єврокомісії Федеріка Могеріні.

За її словами, доповідь визнає велику роботу влади України. Тепер вирішально важливо перейти від ухвалення законів і створення інституцій до повного виконання цих реформ, щоб українські громадяни могли скористатися з переваг унаслідок реформ, додала вона.

Єврокомісар у справах Європейської політики сусідства і переговорів про розширення Йоганнес Ган, у свою чергу, заявив, що реформи в Україні вже дають результати. За його словами, Україна здійснила важливі кроки для подолання вирішального і системного виклику

корупції, і ця робота має тривати і принести реальні зміни. Подолання корупції і створення надійної судової системи також визначально важливі для зміни ділової атмосфери і відновлення добробуту, додав він. «Європейський союз буде й далі підтримувати Україну в цих зусиллях, і політично, і фінансово», – наголосив Ган.

У звіті детально перелічено цілу низку успішно здійснених в Україні реформ за 2015–16 роки і зазначено, що Європейський союз і далі повністю підтримує суверенітет і територіальну цілісність України в межах її міжнародно визнаних кордонів і не визнає незаконної анексії Криму й Севастополя Росією, а також продовжує підтримувати дипломатичні зусилля, спрямовані на досягнення тривалого політичного вирішення конфлікту на сході України через повне виконання мінських домовленостей.

Подано за: eeas.europa.eu

Україна здійснює інтенсивні й безпрецедентні реформи в економіці й політичній системі, а її демократичні інституції отримали нову життєву силу. Такими є результати спільного звіту, що його оприлюднила Європейська Комісія.

З УСИМА НАМИ Є БОГ!

СПІЛЬНЕ РІЗДВЯНЕ ПОСЛАННЯ ЄРАРХІВ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В ЗАХІДНІЙ ЄВРОПІ

▼ Продовження. Початок на 1 стор.

Розкривається таїнственний погляд на складну і суперечливу історичну та людську дійсність: радість пастушків, відвідини мудреців й їхні дари в контрастному колажі з риданням матерів Вифлеему та безмірним страхом родини з новонародженим немовлям, що змушена покидати Батківщину через смертельну загрозу. «Ось Ангел Господній з'явився уві сні Йосифові та й сказав: Уставай,

візьми Дитятко та матір Його, і втікай до Єгипту і там зоставайся, аж поки скажу тобі, бо Дитятка шукатиме Ірод, щоб його погубити» (Мт 2,13).

Син Божий не вибирав «спокійного» чи «легкого» часу, не шукав можливості спростити свою місію. Навпаки, Він увійшов в наш світ, наш біль, наш страх – цілих народів та поодиноких, простих людей – і навіки перемінив все людство.

З НАМИ БОГ!

Після Воплочення, Смерті і Воскресіння Христа вже не володіє світом ні страх, ні смерть. Ми врятовані від лиха. З нами Бог! Відчуємо Його присутність.

Навколо багато хаосу, шуму, ерзацу, брязкоту, болю, лукавства, несправедливості та страждань. Вони причиняють неспокій душі, провокують свідому і несвідому боязнь. В сучасному світі, де стає все менше стабільних орієнтирів, людина відчуває глибоку самотність. Серед буревіїв і потрясінь інформаційного суспільства, важко почути той «лагідний вітерець», в якому гряде Господь, як колись до пророка Іллі. Навіть старозавітний пророк не відразу Його впізнав. А у світі, що захоплений собою і сучасними засобами заглушує страх, біль, справжнє, таїнственне, нам ще важче почути голос Бога, відчути Його. Бо наш Господь тихий. «Він очеретини надломленої не доломить, і гнота тліючого

не погасить», – каже пророк Ісаї (Іс. 42,3).

Христос приходить у тиші і милосерді, і нас до них закликає. Спаситель запрошує йти до глибин, до правдивого. Не боятися відкрити і відкритися на Таїнство, зосередитися на найважливішому, слухати, молитися, чувати.

У різдвяну ніч ми особливо, по-дитячому, маємо нагоду відчути таїнство тиші, у якій приходить до нас Господь. У ніжності колядки, у тихому світлі різдвяної свічки, у родинній молитві та неспішній Святій Вечері. Цінуймо цю різдвяну тишу і час буття разом, не порушуймо їх метушнею, непорозуміннями чи сварками. Зупинімся. Замовкнім і вслухаймося. Вдивляймося в Таїнство. Шукаймо правдивої радості та істинного щастя. Будьмо у ці дні з Богом і одне з одним. Будьмо... таки з Богом.

РОЗУМІЙТЕ НАРОДИ І ПОКОРЯЙТЕСЯ, БО З НАМИ БОГ

Різдво Христове, історія Воплочення, ставить проблеми та виклики, з якими зустрічається сучасна Європа, та біль війни, який переживають Україна, Близький Схід, Африка, у іншу, Божу, перспективу. Бог забажав стати Людиною у нашому недосконалому світі, щоб преобразити його. Ми також покликані його преобразити – огортати підтримкою і молитвою бідних та самотніх, допомагати тим, хто страждає від війни, переслідувань та інших небезпек.

Дитятко з Матір'ю та Йосифом були «біженцями» в Єгипті. Зараз в світі нараховують 65 мільйонів вимушених переселенців та біженців. Серед них до двох мільйонів громадян України, внутрішніх переселенців, що втекли від воєнних дій на сході України. Вони покинули рідних, домівки, друзів, все попереднє життя, бо небезпека вища, ніж страх перед невідомим. Десятки тисяч українських військових і сотні тисяч мирних мешканців сірої зони на Донбасі зустрічатимуть це Різдво як Богородиця з Обручником Йосифом – в убогих ста-

єнках, окопах і польових умовах. Для багатьох родин традиційне вільне місце за свят-вечірнім столом промовлятиме трагічною відсутністю, яку заповнити може лише присутність Бога, а саме її ми разом святкуємо. Бог у цьому Різді з кримчанами, бо наш Крим терпить від переслідувань, порушень прав людини. Він з військовополоненими, заручниками та в'язнями сумління.

Посеред нас також немало тих, хто переживає складні особисті обставини, чувається забутих і покинутих. В Західній Європі є до двох мільйонів економічних мігрантів з України, теж вимушених, бо в пошуках заробітку українці покидають своїх рідних, відчувають відчуженість, залишеність, непевність у майбутньому.

Сьогодні до усіх нас приходить Христос, і усім звіщається добра звістка. Будьмо благовістниками одне для одного, ділімося з кожною людиною теплом, світлом і таїнством. З усіма нами є Бог!

+ ПЕТРО (Крик), Апостольський Екзарх для українців у Німеччині і Скандинавії
+ ГЛІБ (Лончина), Єпископ Єпархії Пресвятої Родини в Лондоні, Апостольський Візитатор для українців в Ірландії
+ ДІОНІСІЙ (Ляхович), Апостольський Візитатор для українців в Італії та Іспанії
+ БОРИС (Гудзяк), Єпископ Єпархії св. Володимира в Парижі, Апостольський Делегат у Швейцарії і країнах Бенілюксу

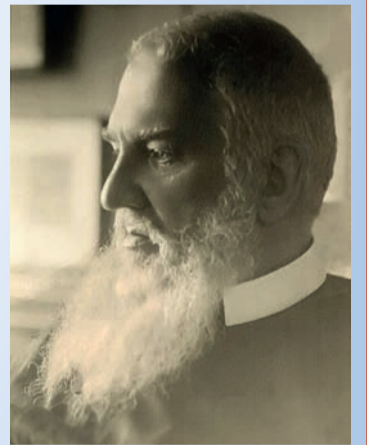
МОЛИТВА МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО НА РІЗДВО ХРИСТОВЕ

Єдинородний Сину Бога живого, правдивий Боже, котрого Божим Словом і Божим Сином й Божою Мудрістю називаємо. Ти, що для нашого спасіння, з любови до нас захотів прийняти людську природу в лоні Пресвятої Невісти – Пречистої Діви Марії, приймаючи людську природу зійшов з неба на землю, стаючи правдивим чоловіком, щоб нас спасти, з убогими пастирями і з ученими мудрецами поклоняємося Твоєму святому Народженню з Дівиці у Вифлеємі. У вертепі віддаємо Тобі поклон Богопочитання та дякуємо Тобі цілим серцем за ту безконечну Твою любов, що привела Тебе до нас нужденних.

Дякуємо Тобі за всі неоціненні дари, що їх Ти нам з неба приніс, за науку святої Віри, за святі Таїнства, за святу Церкву, за Божу благодать, за надприродні чесноти, що їх вливаєш в наші душі, за кожне добре натхнення й добре діло нашого життя.

Бо те, що видається нашим добрим ділом, є більше Твоїм Божим даром. Вкінці благаємо Тебе, Спасителю Христе, спаси нас від гріха й смерті, від злого й від нещастя, спаси нас у вічному спасінні й у щоденному милосерді, що його вказуєш у християнському житті.

Благослови і спаси наш народ, благослови всі наші родини, нашу молодь, усі наші товариства, братства, інституції й організації й дай нам бути добрими й вірними дітьми святої Твоєї Католицької Церкви, дай нам ті прикмети та ті чесноти, що їх нам треба до сповнення Тобою даного нам післанництва. Дай нам сповнити для цілого людського роду, для усіх наших братів, усіх народів світу те, що Ти нам призначуєш. Дай нам це наше післанництво розуміти, любити та цілим життям виконувати. Амінь.

НАМ ПОТРІБНА НАДІЯ

Святіший Отець розпочав новий цикл катехиз, зосереджений на християнській надії. За його словами, це дуже важлива тема для роздумів. «В умовах темряви нашого часу, розгубленості й безпорадності перед обличчям сучасного зла, насильства й страждань нам особливо потрібна надія. Надія не розчаровує!», – підкреслив Папа.

Святіший Отець сказав, що оптимізм може знайти невдачі, але надія – ніколи. Іноді може здаватися, що темрява сучасності ніколи не закінчиться, але не можна дозволити, щоб нас залишила надія, адже Господь Бог із Своєю любов'ю прямує поруч з нами. Кожен з нас може сказати: «Я сподіваюсь, я маю надію, бо Господь прямує поруч зі мною!». І не тільки прямує, але й веде за руку. Бог не залишає нас самими. Ісус Христос переміг зло і відкрив для нас шлях життя.

«Дозвольмо Господеві навчити нас, що означає надія», – каже папа Франциск і звертається

до слів старозавітного пророка Ісаї, великого посланця надії. У другій частині своєї книги пророк Ісаї звертається до свого люду, звіщаючи йому утішення: «Утіште, утіште народ мій, каже ваш Бог. Промовляйте Єрусалимові до серця й вістять йому, що скінчилась його служба, спокутувано його несправедливість. ...Голос чути: Стелить Господеві дорогу в пустелі, рівняйте в степу шлях нашому Богові! Нехай кожна долина заповниться, кожна гора й пагорб нехай знизиться!

▼ Продовження на 3 стор.

НАМ ПОТРІБНА НАДІЯ

▼ Продовження. Початок на 2 стор.

Нехай провалля стануть рівниною, а прикрі кручі – низиною! Тоді слава Господня з'явиться, і всі творіння узрятъ її разом, бо так прорекли уста Господні» (Іс 40, 1–2 а.3–5).

Бог-Отець утішає за допомогою утішителей, щоб вони підтримали Божий люд, Своїх дітей, звістивши, що час страждань закінчився, що гріх прощений. І це зціляє засмучене й налякане серце. Тому пророк Ісаї закликає приготувати дорогу Господеві, відкриваючи своє серце на Його дари та Його спасіння.

Утішення для Божого люду починається з можливості йти Божим шляхом, новою, вирівняною дорогою, що допоможе подолати пустелю та повернутись на батьківщину. Приготувати цю дорогу означає приготувати шлях спасіння і визволення від усіх перешкод.

Життя часто є пустелею, нелегко

крокувати цим шляхом, але якщо ввіряємо його Богові, то цей шлях може стати прекрасним і широким, немов траса. «Вистачить ніколи не втрачати надії, далі вірити, завжди, не зважаючи на ніщо», – сказав Папа.

Він зазначив, що саме слова пророка Ісаї використовував потім Іван Предтеча у своїй проповіді, закликаючи до покаяння: «Голос вопіючого в пустелі: Приготуйте Господню дорогу, вирівняйте стежки його» (Мт 3,3). Він звертається до народу Ізраїлю, що перебував під римською окупацією, немов би ще й далі був на вигнанні.

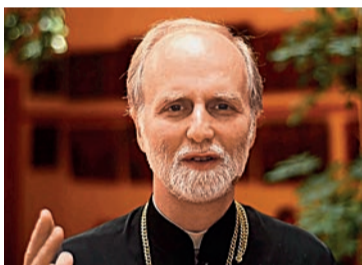
Але справжню історію не творять потужні. Справжня історія – та, що залишиться у вічності – це та, яку пише Господь разом із Своїми незначними: Бог з Марією, Бог з Ісусом, Бог з Йосифом, Бог з малими. Тими малими й незначними, які оточують Ісуса в Його народженні, є Захарія та Єлизавета, Марія, наречена Йосифа, пастухи, якими

погорджували. Вони стають великими задля своєї віри, вони вміють жити надією. Надія – це чеснота незначних. Великі й могутні, задоволені з себе, не знають надії.

Святіший Отець завершив свою катехизу словами: «Дозвольмо, отже, щоб нас навчала надія, з довір'ям очікуймо Господнього приходу і якою б не була пустеля нашого життя (а кожен знає, в якій пустелі крокує), будь-яка життєва пустеля перетвориться на квітучий сад! Надія не розчарує!».

Радіо Ватикан

РІЗДВО В ЖИТТІ ВЛАДИКИ БОРИСА ҐУДЗЯКА

Для мене Різдвяні свята – це цілісний цикл, і важко виокремити один момент. Проте ми всі по-особливому, з трепетом і благоговінням, переживаємо Святвечір. І для мене з дитинства Святвечір був особливо сокровенним.

Будучи студентом, я мав особливий привілей – пережити кілька Святвечорів з Патріархом Йосифом у Римі. Там, віддаляючись від родини в Америці, я наближався до переслідуваної Церкви і поневоленого українського народу. У Римі мармурова долівка була вкрита сіном, колядували по-справжньому: не два-три стовпчики, а 10–15. Там я вперше пережив повноту різдвяних Богослужінь, які в нашій парафії були скорочені, глибоко пройнявся повечір'ям і співом «З нами Бог».

Коли переживав радість Різдва в Америці і в Римі, дуже бракувало України, про яку я мріяв. Мрія збулася. Вперше українське Різдво я святкував у 1993 році. Найбільше запам'ятався вертеп. Він був не такий,

як в Америці – скрите, не дуже зрозуміле для багатьох дійство. Це була вільна українська вулиця, де численні вертепи і колядники прямували від дому до дому.

Різдво в Україні асоціюється із спільним святом, з'єднанням людей. Саме тому в УКУ ми запрошували студентів і викладачів зі східної України, щоб зміцнювати наш зв'язок, ділитися радістю.

Бажаю у цей святковий час усім пережити усвідомлення того, що Бог у Різдві стає людиною. Він приймає на себе наш біль, нашу самотність і всі негаразди, які можуть бути пов'язані із земним життям. Для мене це бентежне, але водночас приголомшливе таїнство.

Записала Діана Горбань, «Високий Замок», 2014 р.

РІЗДВО В ЖИТТІ ОКСАНИ МУХИ

Коли згадую Різдво, відразу на думку спадають ялиновий запах, коляда, вертеп. Як були ми з сестрою ще маленькими, наша сім'я мала одразу дві Святі вечери. Святвечір починався у Львові в нашій домівці. А потім ми їхали до бабці з дідом в село Глуховичі. Пригадую, сніги такі високі були – не видно, хто йде по сусідньому боці вулиці. З головою накривав сніг. Часом доводилось добиратись до села на санях: нас забирали з частини дороги, де ще їздили автобуси, садили на сани і везли до бабці з дідом. А там знову вечерея, коляда і найсолодші сніги під перинами. Усе дійство відбувалося в одну ніч.

і навіть далеких знайомих – від Сихова до Топольної. Під ранок приходили в Кривчиці і будили господарів, бо привезли їм вертеп. Якось по дорозі з Сихова ми потрапили на порожній тролейбус, який підхопив нас десь по 12-й вночі. Це було великим щастям. Усю дорогу колядували водію, а потім ще йшли пішки до Кривчиць, бо там нас чекали.

Вже в дорослому віці збирала давні колядки з різних сіл, навіть знайомі та друзі допомагали. Усього знайшлося 30 колядок. Багато відпало після аранжування: якась колядка ставала ближчою, а іншу раптом переставала відчувати. Удома мені допомагає колядувати синочок Данилко, він знає вже всі віншівки, сам співає «Бог ся рождає». Я його навмисне не привчаю, Данилко бере приклад з дорослих...

Записала Діана Горбань, «Високий Замок», 2014 р.

86% УКРАЇНЦІВ

За національною приналежністю вважають себе українцями 86% громадян, 11% – росіянами, 2% – представниками інших національностей, а 1% не змогли визначитися, до якої національності вони належать. Українці становлять більшість населення всіх регіонів – від 60% серед жителів Донбасу до 97% – серед жителів західного регіону. Частка тих, хто вважає себе українцем, зростає зі зниженням віку респондентів. Так, якщо серед тих, кому від 60 і більше років, українцями себе назвали 81%, а росіянами – 15%, то серед тих, кому від 18 до 29 років – відповідно 94% і 5%. Тобто частина молодих людей, чий батьки (діди, бабусі) були російськими, ідентифікують себе як етнічних українців. Про це свідчать дані опитування Центру Разумкова. (Цензор.НЕТ)

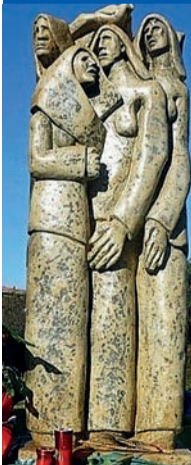
ВІД ЗБИТКІВ ДО ПРИБУТКУ

Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» розраховує отримати за підсумками 2016 року 21 млрд. грн. чистого прибутку. Про це сказав глава НАК «Нафтогаз України» Андрій Коболев. За підсумками 2015 року «Нафтогаз» отримав 25 млрд. грн. чистого збитку, тоді як в 2014 році чистий збиток компанії склав 89,9 млрд. грн. «Нафтогаз де-факто контролювався олігархами, які крали без сорому. Нафтогаз був корупційною чорною дірою. Ми змінили це. Тепер наші доходи і витрати є прозорими», – заявив Юрій Вітренко, комерційний директор «Нафтогазу». (УНІАН, НВ Бізнес)

ТУРЧИНОВ: МИ ГОТУЄМОСЯ

З 2014 року ЗСУ змогли звільнити значну частину окупованих територій. У нинішніх умовах немає жодної проблеми в тому, щоб провести швидку операцію з очищення окупованих територій і покласти край існуванню терористичних організацій «ДНР» і «ЛНР». Питання тільки в тому, скільки дивізій кине Росія проти нас під виглядом «захисту жителів Донбасу»? Тому звільнення окупованих територій, на превеликий жаль, не блицкриг, це важкий і тривалий процес, – про це заявив секретар РНБО Олександр Турчинов в інтерв'ю агенції «ЛІГА.net». Як він зауважив, наразі Україна створює оборонний потенціал, який дозволить захистити країну й повністю очистити її від окупантів. (5 Канал)

ПАМ'ЯТНИК ЖЕРТВАМ ГОЛОДОМОРУ

На італійському острові Сардинія у місті Кальярі відкрили пам'ятник жертвам Голодомору в Україні. «Скульптура уособлює п'ять жіночих фігур зі страждальним виразом обличчя, але притаманною їм гідністю», – розповів автор монумента, сардинський скульптор Армандо Лекка. Скульптура заввишки понад 2 метри виготовлена із каменю жовтого трахіту, що, за задумом митця, символізує колір пшениці. Армандо Лекка вирішив подарувати цей монумент на знак солідарності з українським народом. (Радіо Свобода)

НЕ «ЗРАДОЮ» ЄДИНОЮ...

З часу нашого інтерв'ю про реформу освіти в Україні з освітянином з Канади Михайлом Винницьким пройшов рік. За цей рік в Україні змінився міністр освіти і ми поцікавилися у д-ра Винницького, як за цей час просунулися реформи у цій галузі і в Україні в цілому.

Михайло Винницький: У особі Лілії Гриневич Україна отримала першого за часи незалежності міністра освіти, який походить зі шкільної освіти. Попередній міністр, Сергій Квіт, зі своєю командою дуже багато зробили для вищої освіти. Лілія Гриневич до того була депутатом Верховної Ради і головою Комітету з питань освіти, відповідно вона була задіяна в усіх змінах, які відбувалися у вищій освіті. Але перед тим, як вона стала депутатом, вона була відповідальна за впровадження системи зовнішнього незалежного оцінювання в Україні, а ще до того вона була директором школи.

І міністерство відразу взялось за реформування системи шкільної освіти, насамперед за перший, другий і частково третій класи. Це важливо, тому що програма цих класів мало змінилась з радянських часів. Отже, в найкоротший термін заборонили використання червоних чорнил вчителями в учнівських зошитах і взагалі оцінювання в 1–2 класі,

бо вважається, що психологічно ще трошки зарано. Вичистили рудименти радянської системи, наприклад, до цього року в 1 класі продовжувався «урок дружби народів», де дітки вчили пісеньку «Пливе по Волзі» про вічну дружбу між Україною і Росією. Цього вересня діти почали вчитись за новими програмами та інструкціями.

Планується, що з вересня 2017 року буде впроваджена концепція нової 12-річної школи. Буде розвантажена шкільна програма, бо зараз в програмі є багато предметів, які себе дублюють, або просто непотрібно забирають час.

Отже, реформа школи дуже сильно прискорилась. Але реформа університетів не можу сказати, що заморозилась, але вона дуже сильно сповільнилась. Може це і добре, бо не можна весь час ставити кобилу позаду воза, треба починати з початку, тобто зі шкільної освіти.

Минулого року ми говорили про якість викладання точних і природничих наук в Україні та Канаді. З цими науками в Україні є кілька проблем. В школах є дуже сильно занедбана матеріальна база (лабораторії і т.д.). Наприклад, наш син навіть в Києві хімію вчить виключно по книжках, без дослідів. Але програма фізики, хімії і математики залишилась досить інтенсивна ще з радянських часів. У той же час, чи потрібно, щоб діти

настільки поглиблено знали математику чи фізику? Імовірність є висока, що ці предмети будуть розвантажувати, але, можливо, не до тої міри, що в канадській середній школі. Чи не найбільша проблема у якості викладання цих предметів те, що зараз в Україні вчителі математики є або пенсіонери, або ті, які не могли вступити в університет на будь-яку іншу спеціальність, тому що сьогодні ніхто не хоче поступати на вчителя математики або фізики.

► Як планується піднімати престиж професії вчителя?

М. Винницький: Престиж професії вчителя можна підняти двома способами. Перший – треба підняти зарплати вчителів, які на сьогоднішній день є просто жахливі. В селі ще можна вижити на таку зарплату, але на 3–4 тис. грн. я не уявляю, як людина може жити в Києві. Крім того, деградація професійного рівня вчителів змушує зробити певну чистку. Зараз обговорюється варіант зробити за прикладом Азербайджану, де всі учителі країни в один день пройшли тестування. Ті, хто його пройшли, отримали в 3 рази більшу зарплату, а тих, хто не пройшли, не звільняли з роботи, просто їм не підвищили зарплату. Потрібна також нова програма підготовки вчителів. В Канаді майбутній вчитель спочатку має закінчити ВА, а тоді поступати в teacher's college. В Україні людина у 18 років поступає в педагогічний університет і через 4 роки стає вчителем. Це занадто рано і ця освіта у нас, на жаль, є не на відповідному рівні.

► Як відбувається перехід на опорні школи на селі?

М. Винницький: Минулого року в якості експерименту було створено 25 опорних шкіл по Україні, цього року буде набагато більше. Для того, щоби діти дісталися до тих шкіл, покращують-

ся дороги, купуються автобуси. Деякі батьки були проти переведення дітей з маленьких сільських шкіл у опорні, але вони починають розуміти, що якість опорних шкіл є значно краща.

► Навіть дороги задля цього почали ремонтувати?

М. Винницький: Так. Одна з речей, яка відбулась за останній рік, – бюджетна децентралізація. Багато грошей, які колись контролювалися Києвом, сьогодні перейшли до місцевих бюджетів, громади тепер мають гроші на дороги. І кращі мери з цього скористались.

► Звучить так, начебто освіта зараз лідирує в Україні за темпами реформ...

М. Винницький: Я б не сказав, що освіта сьогодні є лідером щодо темпів впровадження реформ, хоча зразу після Майдану саме так було. Реформи відбуваються в багатьох різних місцях, але еволюційним способом. Наприклад в освіті можна було сказати, «з завтрашнього дня всі будуть вчитись 12 років, всіх вчителів відправляємо на переатестацію, а половину звільнимо». А де взяти нових людей, і що робити з тими звільненими?

Найбільш кричуща галузь, яка не змінюється, це є судова влада. В економіці реформи діють – олігархи, якщо такі взагалі ще залишились, дуже сильно послабили свої позиції. І це є величезна зміна в результаті Майдану. І хай би хто мені говорив, що Порошенко – олігарх, давайте порівняємо, що було за часів Кучми і Януковича, і як виглядає економіка сьогодні. Останній з олігархів, який залишився, це Коломойський і це питання з ним обговорюється дуже серйозно. Піднімається малий і особливо середній бізнес. Ми бачимо дуже серйозні зрушення в аграрному секторі, ще більші зрушення в ІТ секторі. Ми маємо децентралізацію і піднімаються міста України. За Львів вже

давно говорять, але нова зірка на обрії, це Івано-Франківськ, активісти, які забралися в т.зв. Тепле Місто. Вінниця стала неймовірно цікавим містом. Я дуже часто їжджу на схід, в Слов'янськ, Краматорськ. Це міста, які пережили жахіття, але вони зараз піднімаються також. Люди на місцях живуть бідно, але вони почали брати справи в свої руки – займатися утепленням своїх будинків, формувати т.зв. ОСББ, мери почали направляти дороги. З таких маленьких речей все і починається. Ми дуже часто любимо негатив і насправді того негативу дуже багато, але ми забуваємо за тим негативом позитивні речі. Тих речей є багато в освіті, в державних закупівлях, в децентралізації, в новій системі обрання на державну службу.

► Ви згадали, що зараз почав сильно розвиватися середній бізнес. Можете навести приклади?

М. Винницький: У Львові компанія Троттола, яка має 2 тис. людей, які шиють одяг для Next, Zara, інших брендів. Можу також згадати про одну київську компанію, яка недавно виграла фінансування на 1.2 млн. євро на розробку програмного забезпечення для фірми, яка виробляє мікроелектроніку для сонячних батарей. Тобто у цьому спектрі від пошиття одягу до дуже високої технології, пов'язаної з енергоефективністю і сонячною енергетикою, і у всьому, що між ними відбувається великий розвиток. Але, на жаль, найбільша проблема в Україні є те, що люди не вміють продавати і рекламувати себе. І взагалом українці не люблять говорити про історії успіху. Нам потрібно більше про це говорити, бо насправді їх є дуже багато. І те, що Україна пережила за останні 2–3 роки, мене дуже сильно надихає.

Подано за «Новим Шляхом», заголовок змінено

Думи мої...

► Різдвяні свята дуже люблять діти. Яку найважливішу думку ви хотіли б донести до дитини?

Кардинал Любомир Гузар: Що Бог нас любить. Це від немовляти до гробу треба повторяти. Бог нас любить до такої міри, що прийшов до нас. Різдво – то не лише прикраси: ялинка, дарунки. Зміст Різдва: Бог нас любить, Він є з нами!

► Владико, як відрізати дари Божі від спокусу?

Кардинал Л. Гузар: По наслідках. Як кажуть у Святому Письмі: здорова яблунька дасть здорові яблука. Нездорова буде мати нездорові плоди.

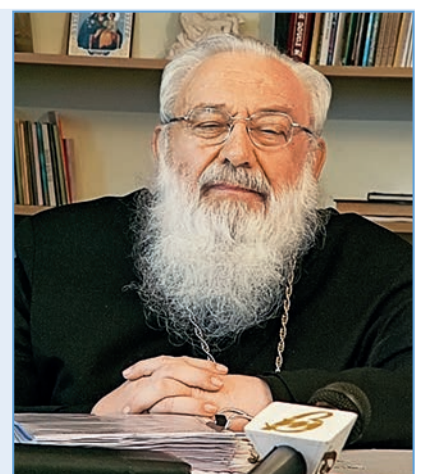
► А чи можуть бути спокуси від Бога?

Кардинал Л. Гузар: Бог не спокушає. Бог випробовує. Як добрий батько випробовує своїх дітей. Випробовує для того, щоб дати нам нагоду показати нашу любов.

► Тоді як розрізнити спокусу від випробування?

Кардинал Л. Гузар: Треба встановлювати, що то дає. Якщо я починаю ненавидіти, робити кривду, то напевне то не від Бога. Якщо те, що зі мною відбувається, стає нагодою послужити, допомогти, показати любов до ближнього, то – від Бога.

(з інтерв'ю кардинала Л. Гузара для ua1.com.ua, запитувала Наталі Морріс)

МОЇ РОЗДУМИ ПРО РІЗДВО В АТО

Рік за роком ми пригадуємо різні свята: на ці свята я їздив до своєї родини, а на ті була гарна погода, на минулі я поїхав в Буковель на лещата, а хтось... А хтось у цей час, полишивши все, пішов захищати нашу Батьківщину, хтось у госпіталі заліковуючи рани пускає сльозу, хтось у полоні мріє про одне: якби хоч на мить з ріднею заколядувати й скуштувати святих 12 страв. Напевне ці свята він і його рідня не забуде ніколи. В дитинстві, коли бабця на святій вечері починала коляду *Був той сумний вечір в 46-ім році...*, мабуть ніколи не міг подумати, що наше покоління зрозуміє те, з чим зустрілася генерація наших дідусів і бабусь.

Хтось зайнятий клопотами, бо кум прийде на свята і потрібно стіл накрити, хтось думає як би встигнути всіх відвідати, все скуштувати, все розповісти, зі всіма пожартувати. А комусь у цей час пускається сльоза і скроплює холодну землю Донбасу, перенасичену кров'ю наших братів, ту землю, яка давно вже не чула коляди про новонародженого Спасителя, який прийшов у цей світ, похмурий і холодний, переповнений горем і війною, прийшов, щоб дати надію, що *Син Божий народився... Прийшов днесь, щоб спасти люд увесь...* Однак, як важко нашим побратимам втримати цей настрій і переконання, коли сім'я так далеко, а війна тут така... жорстока і неправильна...

«Кожна особа, яка побувала в АТО, отримала зовсім інший досвід життя, життя справжнього, не пафосного, штучного, а автентичного щирого життя без масок» (о. Андрій Зелінський ТІ «Соняхи» с. 17). Тож

Воїни 72 окремої механізованої бригади, Різдво 2016.
С-на: «Волинські новини»

повернення додому – це повернення в інше життя, яке тебе вже не розуміє. Ти думками є тут, зі своїми – тими, які жертвують зараз усім, щоб їхні родини, друзі і знайомі, їхні співгромадяни спокійно могли сісти до святої вечері. Щоб ми могли не під свист куль і вибухи снарядів, а в мирі і спокої зустріти Христа.

Маючи можливість бути багаторазово тут як військовий капелан, волонтер, кожен раз подивляєшся тому, як наші захисники вміють радіти, любити, ще й добре готувати. Я мав хорошу нагоду один з днів Різдвяних свят бути з нашими побратимами там, які зуміли попри скупе солдатське меню приготувати на святвечір усі 12 пісних страв. Зуміли в нелегкий час перенести частину Нашого Різдва на цю землю, яка спрагла Христового світла і миру.

6 січня, зійшла перша зоря, сіли до вечері з родиною, а думками

з моїми дорогими захисниками, які несуть службу під Дебальцево, під Слов'янськом, Ізюмом, на Луганщині... Знаходжу мить, щоб вкотре подзвонити, підтримати, привітати з приходом Спасителя на землю. Чую, що вони колядують... мило, тривожно і радісно. Питаю, як свята вечеря, кажуть, що волонтери були привезли все необхідне. Ми вечеряємо і на пост... Телефоную до Ярослава, якого мав честь охрестити там – він дома заліковує поранення, але живий і з сім'єю... розповідає про своїх, яких ми сповідали перед від'їздом на передову. Телефоную до Володимира, він адвокат, його мобілізували і зараз він тут. Останнього разу його чув, як з Дебальцево їхав на сесію до Одеси... Звичаєм спішу до військового госпіталю НГУ, де щороку благословляємо їм вечерю, ділимося спільною просфорою і колядуємо з ними. Вони також оповідають про своїх, які тут, їм не просто, переживають, хвилюються за них.

Оповідь про простих наших хлопців, які можливо вперше зготували кутю тут в польових умовах. Михайло і Юрій, двох наших гвардійців, які для 60 людей наварили куті. Серед усіх потрібних інгредієнтів: колоте зерно, горіхи, ізюм, мак; найбільше проблем було саме з маком, адже його треба було перетерти, а от жінки зі «знаряддям впливу і страху на чоловіка» – макогоном, не було. Не було і макітри, але вони проявили смілку – обрізали держак від лопатки і отримали чудо макогін, з яким вони і приготували все потрібне для куті. Вистачило для усіх. Мабуть цю кутю і цю святую вечерю вони не забудуть ніколи, коли полковники і рядові, молоді і старші, люди зі всіх куточків нашої батьківщини, усі радіють приходу Спасителя.

Чутно як дзвінко летить наша українська коляда поміж сірі і напівзруйновані міста і села Донбасу. І разом з цим приходять надія на мир, на те, що ніколи більше війна до нас не постукає... Новонароджений Спасителю, дай миру нашій багатостраждальній землі, допоможи запанувати любові над ненавистю, поверни всіх полонених до їхніх родин, а скалічених цією війною до їх сімей.

І так проходить Різдво тут словами коляди: *Пастир убогий несе що може...* Ми бачимо як українські воїни убогі, втомлені, виснажені, інколи й навіть голодні, несуть свою жертву новонародженому Спасителю: *Ісусе милий, ми не багаті... но дар цінніший несемо нині, це віра серця і любов щира...* Віра в перемогу, любов до Бога, до своєї рідні, до своєї Батьківщини, це те, що спонукає нас стояти тут далі і не здаватись. І цією колядою до небес зноситься молитва наших хлопців:

*Глянь оком щирим, о Божий сину,
На нашу землю, на Україну,
Зішли із неба дар превеликий,
Щоб Тя славила на вічні віки.*

о. Юрій Галабуда,
подано за charnetskyj.org.ua

ОБІРВАНА КУЛЕЮ НОТА

*Ой ви, білі лебедоньки, голосні пісні,
Ви літайте, ви шугайте в рідній стороні!
Згинув славний Леонтович у досвітній час,
Білі крила, як вітрила, залишив для нас.*

М. Рисьський

Більшість із тих, хто співає в Америці колядку Миколи Леонтовича, навіть не підозрює, що народилася ця мелодія в Україні. Перше виконання «Щедрика» відбулося 1916 року, коли хор Київського університету під диригуванням Миколи Леонтовича кілька разів викликали на «біс». Тонка мелодія з простими словами і українською первозданністю перелетіла за океан 1921 року,

вже після цинічного вбивства композитора. Згодом її «американізували» у *Carol of the Bells* – колядку дзвіночків. І відтоді ця щедрівка лунає на американських теле- і радіоканалах, у храмах і костелах, за святковими столами і на корпоративах. Вона має понад півсотні інтерпретацій, перекладена кількома мовами світу. 100 років, співаючи «Щедрик», світ не згадує про Леонтовича, якого

зухвало застрелили в батьківській хаті на Поділлі.

ПОШУКИ ЛАРИСИ СЕМЕНКО

«Його музика була створена від великої любові до життя, до людей, до матері, до України. Вона така довірлива і щира, природна, справжня, вона стукає у двері кожної української родини у Різдвяну пору, дзвенить тонкою мелодією «Щедрика» і тішить

весь світ своєю первозданністю. Скільки краси в цій чарівній музиці, скільки мудрості у простих словах, скільки радості! Здається, весь світ завмирає, слухаючи мелодії Леонтовича, мелодії нашого подільського Шопена», – щиро, але дуже поетично описує своє захоплення творчістю Миколи Леонтовича завідувачка відділу Вінницького обласного краєзнавчого музею Лариса Семенко. Після багатьох років пошуків саме їй до рук потрапили рідкісні документи, які допомогли розплутати деталі загибелі славнозвісного композитора.

2003 року під час акції «Подаруй музею експонат» колекціонер Юрій Шилін передав до фондів кілька документів і фотографій, пов'язаних із родиною Мілятицьких. Батько родини, Володимир Романович Мілятицький, наприкінці XIX – початку XX століття організовував на Поділлі хори. Досліджуючи документи, Лариса Семенко вийшла на доньку Мілятицького – Ірину Бондаренко, яка, як виявилось, зберігала копію щоденника Гната Яструбецького – друга Миколи Леонтовича.

▼ Продовження на 6 стор.

ОБІРВАНА КУЛЕЮ НОТА

▼ Продовження. Початок на 5 стор.

Пані Ірина розповіла про ще один щоденник – письменника Степана Васильченка, який також товаришував із композитором. І уточнила, що зберігається він в онука Гната Яструбецького – Георгія, який живе в Києві. Після перемовин Георгій погодився передати щоденник Вінницькому краєзнавчому музею. Перечитавши документи, Лариса Семенко побачила повну картину вбивства Леонтовича.

НА ПОДВІР'Я В'ІХАЛА ПІДВОДА

«У суботу, 9 січня 1921 року (за старим стилем), на прохання сестри Вікторії Леонтович поклав на ноги «Заповіт». Потім грав на піаніно свої імпровізації, фрагменти з опери «Євгеній Онегін». Близько шостої вечора на подвір'я батьківської хати в'їхала підвода. До хати увійшов чоловік років 22–23. Розмова – російська, солдатська, – зачитує уривки зі щоденника Яструбецького Лариса Семенко. — Попросився переночувати, сказавши, що багато справ у селі. Через деякий час до хати ввійшов іздовий – селянин із сусіднього села Кубліча, Федір Грабчак. Микола Дмитрович запитав його, скільки їх прибуло і де мають ночувати. Довідавшись, що він лише один, Микола Дмитрович запропонував йому переночувати в цій же хаті, де ночує він. Зав'язалася розмова. Прибулий розповів, що він «чекіст» (інформатор), що проводить боротьбу з місцевим бандитизмом. Показував документи з печатками Кублицької волості й Гайсинського ЧК. Документів була «гора». На що Леонтович сказав: «Так, у вас справ чимало, з такими документами небезпечно будь-де ночувати».

Прибулий розговорився більше. Назвав своє прізвище: Гріщенко. Хоча я не певна, що це справжнє його прізвище, хтозна, як його могли звати, – переривається на хвилину Лариса Іванівна. — Але з документів стає очевидним, що вже тоді Леонтович відчув небезпеку. Ніби обороняючись, він час від часу в розмові дошкуляв Гріщенку. Відчувалася напруженість, але зрештою опівночі всі пішли спати».

ГРІЩЕНКО ВИКОНАВ НАКАЗ

Постріл розбудив о. Дмитра приблизно о 7 ранку, той кинувся у кімнату сина. Микола Дмитрович сидів на ліжку. На його тілі з правого боку була рана, кров згустками стікала на простирadlo і подушку. А над ним стояв Гріщенко, босий, в одній білизні. В руках він тримав зброю, викидаючи відстріляну гільзу і вводячи новий патрон. Він крикнув

до о. Дмитра: «Ступай атсюда!» Потім схопив його за ший і жбурнув до кімнати, звідки виглядала Вікторія Дмитрівна. Отець Дмитро, плачучи, сказав їй, що Миколу Дмитровича застрелили. Тоді Гріщенко наказав Грабчаку пов'язати всіх. Той, не довго думаючи, зняв із картин рушники, скрутивши назад руки, зав'язав. У хаті панувала тиша, час від часу було чути стогін ще живого Леонтовича.

«Гріщенко нікого не боявся, у нього був наказ, і він його виконував, – продовжує Лариса Семенко. — Батько, сестра, донька сиділи в сусідній кімнаті із зав'язаними руками і чули, як Гріщенко цинічно кричить на напівпритомного Леонтовича. Вони не могли нічого зробити. Тим часом Гріщенко нишпорив по шафах, шукав гроші й золото. Забрав все що бачив: білизну, шубу, гаманець, годинник Миколи Дмитровича, навіть чоботи прихопив. Через це в люту заметіль, хурделицю Леонтовича хоронили босим, бо не було у що взути...»

Убивство композитора мало не випадковий характер. І це факт. Лариса Семенко пригадує, що напередодні Різдва Леонтович розповів своїй подрузі Надії Танашкевич, як під час концерту в казармах забув свій портфель з різними документами. Очевидно було, що їх перевірили. «Чекаю результатів, а може і вб'ють», – сказав тоді Леонтович. Чому влада вирішила вбити Леонтовича? Боялася, що він виїде з України? Швидше за все, він не влаштував «верхівку» своєю проукраїнською позицією. Був небезпечним, бо користувався авторитетом і серед простих людей, і серед інтелігенції.

ХТО БУВ ТОЙ САМИЙ ГРІЩЕНКО?

У секретному рапорті начальника Гайсинської повітової міліції зазначено, що агент Гріщенко пострілом із гвинтівки

вбив сина священика села Марківка Кіблицької волості Миколу Леонтовича – 43-х років. Під час переслідування він поранив пострілом із гвинтівки міліціонера Твердохліба. І, як говорить Лариса Семенко, якби не це поранення, то про вбивство Леонтовича не було б жодного документу. Тогочасна влада не любила розкривати карти, і тому в цій історії чимало загадкового. Писали про різні версії: композитор загинув від рук білогвардійця, петлюривця, чекіста. Але досі не відомо, хто був той самий Гріщенко? Куди він подівся? У щоденнику Яструбецького є факт, записаний зі слів учителя з Марківки Арсена Сорочинського. Майор міліції з Теплика Волков розповів учителю, що Гріщенко зарубав лопатою селянина в одному з сіл Теплицького району. За іншими версіями, чекіст загинув під час перестрілки з міліцією. Але місцеві жителі кажуть, що Гріщенко приїздив у Марківку вже після II світової війни. Його впізнали...

Лариса Семенко виклала результати своєї роботи у книжці «Їх поєднала пісня Леонтовича». В ній зібрані розвідки з життя української еліти 1920–1930 років, детально описана діяльність подільських філій Музичного товариства ім. Леонтовича. Дослідниця і зараз працює в цьому напрямку, таємниці потроху розкриваються. Але її засмучує той факт, що більшість із тих, хто співає в Америці чи в інших країнах світу колядку Леонтовича, навіть не підозрюють, що народилася ця мелодія в Україні. Світ мусить визнати Миколу Леонтовича музичним генієм і повернути «Щедрика» автору. А для цього треба небагато – просто писати статті у міжнародні музичні журнали, альманахи, щоденники, газети. Писати не лише з нагоди Різдяних свят, а повсякчас, бо наш Леонтович на це заслуговує.

ДО РЕЧІ

У «Щедрику» Леонтовича співається про ластівку, яка прилетіла до господи провістити багатий рік для родини. Український оригінал ґрунтується на старій слов'янській легенді про те, що кожен дзвін у світі прославляв Ісуса в ніч, коли він народився... 1921 р. цю Різдяну пісню було виконано вперше в Карнегі-холі у Нью-Йорку і вона так сподобалась американцям, що 1936-го Пітер Вільговський, українець за походженням, здійснив переклад «Щедрика» англійською мовою і дав йому назву *Carol of the bells*. Саме в цьому варіанті «Колядка дзвонів» набула всесвітньої слави. Треба зазначити, що з того часу в США, Канаді і в Європі хіт традиційно співають під Різдво і Новий рік професійні та аматорські співаки й колективи. Суперпопулярна ця святкова пісня і в Україні.

Олеся Шуткевич, Вінниця, «День»

РОЗДУМИ НАД ІКОНОЮ СВ. ЙОСИФА ОБРУЧНИКА

У неділю по Різдві Христовім наша Церква святкує пам'ять святого і праведного Йосифа обручника разом з царем Давидом і Яковом, братом Божим. Погляньмо уважно на ікону Обручника, щоб легше зрозуміти, в чому саме полягає неповторність цього Святого.

На іконі все має свою символіку: великі очі – як дзеркало душі, щоб більше споглядати, і маленький рот – щоб менше говорити. У Йосифа в правій руці видно два голуби на згадку про жертву, яку він за Мойсеевим законом приніс з Марією у сороковий день після народження Ісуса (див. Лк. 2,24).

На духовне значення цієї жертви вказують стихирні вечірні Стрітєння Господнього: «пару горлиць, як пречисту Церкву і вибраний з-поміж поган народ; і двоє голубенят, як начальник старого і нового Завітів». Натомість сувій у його лівій руці пригадує нам, що саме завдяки цьому Праведникові здійснилася Господня обітниця про прихід на землю Спасителя, сповіщена наперед

устами пророків, бо ж Йосиф не барився виконати все, що йому повелів був ангел (див. Мт. 1,22–23; 2,15.23).

Вже на підставі цих подивудітних свідчень Святого Писання та їх богословського осмислення Церквою можна побачити, що роль Обручника не обмежувалася тільки допомогою Богородиці у виконанні ритуальних приписів Закону, її супроводом у важкій дорозі до Вифлеєму,

у втечі до Єгипту, а згодом у поверненні до Назарету чи навіть самим фактом, що його ім'я видніє в родоводі Христа, поданим євангелістами Матеем і Лукою. Насправді місія праведного Йосифа була багатограннішою, ніж думаємо.

Німецький догматик Йозеф Мюллер (1863–1941) нараховував аж дев'ять причин, чому святому Йосифові нале-

жить від нас пошана більш за всіх інших святих. Зважаючи на обмеженість місця для їх висвітлення, зупинимось на деяких моментах.

Перш за все вшанування і незрівнянне достоїнство, яким святий Обручник уступає тільки самій Богородиці, ґрунтується на його дівственнім подружжі з Марією «із ним зарученою» (Лк. 2,5).

▼ Продовження на 7 стор.

РОЗДУМИ НАД ІКОНОЮ СВ. ЙОСИФА ОБРУЧНИКА

▼ Продовження. Початок на 6 стор.

Варто бо знати, що обручини серед юдеїв не були етапом приготування до шлюбу, як в християнстві, а правосильним зв'язком, який розірвати міг тільки розвідний лист. Тому за старозавітнім законом невірність нареченої каралася так само як подружня зрада, тобто смертю через каменування (див. Втор. 22,23–27). При тому спільне життя молодят починалося щойно один рік після обручин. З того випливає, що Марія була насправді жінкою Йосифа, а він її дійсним чоловіком, хоча «не спізнав її» (див. Мт. 1,20.24–25). Дієвних подругів об'єднувала також справжня і чиста подружня любов.

На цьому подружжі ґрунтується також право святого Йосифа, щоб зватися законним батьком Ісуса. Це можна добре пояснити на прикладі т.зв. «левіратного шлюбу» в юдейському законі, коли брат повинен одружитися та забезпечувати вдову свого брата, що помер, не лишаючи нащадка (див. Втор. 25,5–10). Якщо, отже, в такому випадку померлий вважався все-таки правним батьком першого сина, зродженого в новому подружжі – хоч і без ніякої фізичної участі у його зачатті – то тим більше Йосифові належало право називатися батьком Ісуса, що зачався дівственно у лоні Марії ще за його земного життя. Такий привілей зберігається за ним принаймні у Євангелії (див. Лк. 2,41.48; 4,22).

Блаженний Августин Іппонський, який з-посеред усіх отців Церкви найглибше про-

никнув у тайну Йосифового батьківства, назвав дітей одним із т.зв. «трюх дїбр подружжя». Знаємо щоправда, що внаслідок правового усиновлення спадкоємцями стають діти, які надалі лишаються плодом іншого подружжя. Однак Ісуса Христа можна – очевидно тільки по плоті – назвати справжнім плодом («добром») пресвятої

Родини з Назарету, бо ж Він зачався і народився не поза, а саме у тому дівственному подружжі Марії і Йосифа, в якому потім і виховувався. Щобільше, з волі Божої це несканзанне подружжя було якраз цілеспрямоване на безсіменне зачаття у ньому Ісуса (див. Лк. 1,34–35). Бо Бог Отець, який ще у раю призначив подружжя для зроджування дітей (див. Бут. 1,28), не хотів порушити цього відвічного закону навіть у випадку свого улюбленого Сина. Тому і ввів Його у цей світ, звелівши, щоб Він воплотився з Діви Марії, що була вже заручена з Йосифом з дому Давида (див. Лк. 1,27), оберігаючи тим самим її та Ісуса від неслави, поговору. Тому власне, що Йосиф прийняв свою дружину і – сам залишаючися назавжди дівственником – зберіг її непорочне лоно таким, як було перед тим: ненарушеним (див. т. 1,24–25), стала вона Богоматір'ю, а він удостоївся як законного так і морального батьківства супроти Ісуса, Якого він любив понад усе.

З вищезгаданого стає яснішим, чому Церква з вірою кличе до святого Йосифа обручника ось такими словами: «Хто досягне славу твоєї гідності, Вельмидостойний? Ти – батько воплощеного Сина Бога живого! Ти – обручник Обручниці Святого Духа! Ти – голова святої Родини, дорученої тобі Отцем небесним! Тому всі ангельські хори й увесь збір святих, що на небі, з подивом прославляють велич твоєї гідності. З ними й ми на землі піснями оспівуємо тебе і кличемо: Слава тому, хто вивчив тебе достоїнством понад усіх святих!» (стихира на вечірні 26-го грудня).

Для «ХГ» дякон Мирослав Йосиф Лопух

ЧИ ДАЛЕКО ДО АЛЕППО?

Рідко коли людям вдається побачити альтернативний варіант власного життя. Що б було, якби в якийсь момент ти звернув не туди? Де і ким ти б зараз був? Саме тому вид руїн Алеппо повинен викликати у кожного з нас особливі почуття. Саме так виглядала б Україна, якби вона не вистояла в 2014 році, якщо б в якийсь із довгого ряду ключових для нашої країни моментів верх взяла дурість або слабкість. І навіть зараз ми все ще недостатньо далеко відійшли від цієї прірви.

ЩО МИ БАЧИМО В АЛЕППО?

Безліч готових битися до кінця людей, у яких просто бракує технічних засобів для протистояння сучасній армії, яка активно застосовує авіацію і не соромиться перетворювати велике місто в закривавлений щербінь. Гібридну брехню російських медіа про війну з ІДІЛ – хоча ІДІЛом в Алеппо і не пахло. Величезну стурбованість світової спільноти. Навіть на один вечір пригасили вогні на Ейфелевій вежі. Правда, глава Єврокомісії не забув заявити, що вводити додаткові санкції проти РФ було б не ефективно.

Що характерно: в Алеппо прилітає всім. Бомби не розрізняють, хто лояліст, а хто джихадист, хто алавіт, хто суніт, а хто християнин. Вони однаково рівно падають на будинки тих, хто підтримував повстанців, і тих, хто все життя зберігав під подушкою портрети обох Асадів і

готувався зустрічати чийсь танки з квітами. Такий світ в якому ми живемо, такі його закони. Ними можна і потрібно обурюватися, але не можна не враховувати.

Пам'ятаєте, як в 2014 році волали «давайте вже війну посправжньому!»? Пам'ятаєте, як розповідали, що, мовляв, не треба стримувати наших бравих добровольців своїми перемир'ями – вони достатньо мотивовані, щоб до Ростова за три дні дійти? Захисники Алеппо теж були дуже мотивовані. Але, всупереч старим анекдотам, ніяка мотивація не допомагає збивати літаки цеглою.

Алеппо – це образ війни, якої у нас не відбулося, але яка в 2014-му була більш, ніж реальною. Гібридна війна тих років була війною провокацій, битвою на тонкому леді: в «гарячу» війну з авіацією і повномасштабним вторгненням через весь кордон нас могла штовхнути і слабкість, і сила.

Якби ми не почали відповідати на провокації РФ – була б велика війна. Якби, відповідаючи на провокації РФ, ми пролили б занадто багато крові і не задіяли б дипломатію – була б велика війна. Ми пройшли по серединній лінії, утримавши війну в «гібридних рамках». Частково нам просто пощастило – Янукович міг не втекти, залишаючи за собою мокрий слід, а запросити російську військову допомогу з Донецька або Севастополя. Тобто зробити те ж, що зробив Асад.

2014 рік міг би стати для нас страшним переломом. Але став нашим порятунком. Тому що, вигравши час, ми все-таки зуміли відновити боєздатність армії. У першій половині 2014 року ми були не зубастішими, ніж нинішні захисники Алеппо. Зараз же спроба організувати подібне в українських містах буде коштувати противнику дуже-дуже дорого. Здається, він поки недостатньо здурів,

С-на: Ameer Alhalbi/Getty Images

щоб зважитися заплатити цю ціну.

Уважно подивіться на кадри з Алеппо. Зрозумійте, що між вашим нинішнім життям і тим пеклом, що відбувається там, стоїть тільки українська армія, і, в меншій мірі – українська дипломатія і українська держава. Ніщо інше вас не захищає. Це, до речі, слабенька така гребля, проблемна, що тримається на одному крилі і чесній молитві. Можливо, має сенс самому почати її зміцнювати?

Вже точно не варто брати собі, що, мовляв, ти

в безпеці. Якщо ви живете в зоні прикордонного співробітництва з Польщею або Словаччиною і вам здається, що Росія від вас далеко – від Алеппо вона ще далі, а ти диви. Якщо ви вважаєте, що російські бомби не впадуть на міста, де не говорять по-російськи – пошукайте російськомовних в Алеппо. Якщо ви вважаєте, що в XXI столітті неможливі первісні звірства без всякої виразної реакції цивілізованого світу – уважно подивіться на екран.

Алеппо – той приклад світу, яким мало не стали ми.

Віктор Трегубов, з Фейсбуку

Судний час

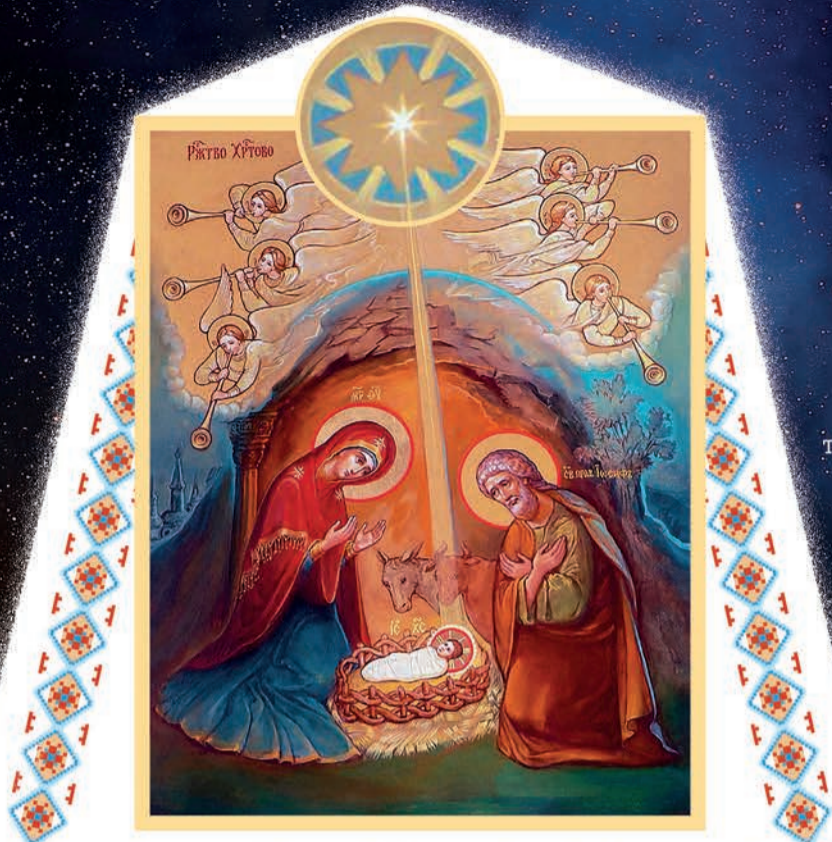
Хати в снігу – мов іграшки із вати,
Чекають свята вікнами й дверима, –
Хтось, може, прийде й нам колядувати,
Не боячись ні свідків, ні зими.

По-давньому – з вертепом чи зіркою,
Чи просто так, як серце поведить,
Заколядує весело – і святою
Колядкою всю хату звеселить

І буде сніп на покутті, і сіно,
І калачі, і свічка на столі,
І затишок на цілу Україну,
І наше свято в рідному теплі.

І буде в нас ялинка серед хати,
І буде щастя, зрошене слізьми.
Хтось, може, прийде й нам колядувати,
Не боячись ні свідків, ні зими.

Іван Гнатюк

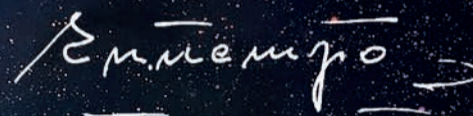
Христос Раждається!

Радісний празник Різдва Христового знову
приходить до наших домівок, сердець.

Приходить, щоб веселити надією, потішити
зомлілі і зневірені серця, обняти тих, хто
потребує любові.

Нехай Його тихий, непомітний
прихід напоумить кожного з нас,
що «ласки Господні не скінчились,
не вичерпалось Його милосердя»
та наповнить благодаттю кожне серце, котре
відкрите, щоб прийняти Його любов.

З різдвяною радістю,
Єпископ Петро
Апостольський Екзарх

Мюнхен, дня 19.12.2016.

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

РІЗДВЯНЕ ПРИВІТАННЯ СВІТОВОГО КОНГРЕСУ УКРАЇНЦІВ

Світовий Конгрес Українців сердечно вітає Ієрархів і духовенство Українських Церков, Президента, Прем'єр-міністра, Голову Верховної Ради та Збройні Сили України, голів усіх складових організацій Світового Конгресу Українців та українців усього світу з величним християнським святом – Різдвом Христовим!

Понад дві тисячі років тому проміння Різдвяної зірки засіяло світлом правди, миру і любові, сповістивши про радість народження Ісуса Христа, який приніс на Землю світло Божої правди та обдарував людство новим християнським життям, що є запорукою майбутнього вічного життя і щастя.

Вже не перший рік святкування Різдва Христового затьмарюють тривожні події в Україні, чії сини і дочки ціною власних життів протистоять невинній агресії Російської Федерації, захищаючи територіальну цілісність нашої духовної Батьківщини та фактично зупиняючи просування російського імперіалізму на Захід.

У цей світлий день Світовий Конгрес Українців закликає все світове українство ушанувати Ісуса Христа, подякувати Йому за всі дари та піднести Різдвяну молитву за Україну, щоб вона посіла заслужене нею місце серед незалежних, демократичних та успішних європейських держав.

Христос родився! Славимо Його!

СВІТОВИЙ КОНГРЕСУ УКРАЇНЦІВ
Євген Чолій, Президент

Світовий Конгрес Українців (СКУ) є міжнародною координаційною надбудовою українських громад у діаспорі, що представляє інтереси понад 20 мільйонів українців. СКУ має мережу складових організацій та зв'язків з українцями у 53 країнах. Заснований у 1967 р., СКУ в 2003 р. був визнаний Економічною та соціальною радою Організації Об'єднаних Націй як неурядова організація зі спеціальним консультативним статусом.

УПРАВА ТОВАРИСТВА
РІДНА ШКОЛА

щиро вітає з Різдвом Христовим та Новим 2017 Роком.

Бажаємо Божого Благословення, Здоров'я й радості. Хай різдвяна зірка засяє у Ваших серцях миром та благополуччям. А Новий Рік стане роком нових звершень, принесе здійснення мрій і бажань. Христос Рождається – Славимо Його!

ПОМЕР СВЯТОСЛАВ КАРАВАНСЬКИЙ

17 грудня на 96-му році життя помер учасник визвольного руху, дисидент і мовознавець Святослав Караванський. Це був незламний українець, справжній інтелігент. Він упокоївся у лікарні м. Балтимор, штат Меріленд. Останні роки проживав у США.

Святослав Караванський народився 24 грудня 1920 року в Одесі. Протягом 1940–1941 років служив у Червоній армії, потрапив у німецький полон. З 1942-го навчався в Одеському університеті, брав участь у підпіллі ОУН(б) під псевдо «Бальзак». В 1944 році його десантували з літака на територію СРСР. Однак за кілька днів його заарештували, і 7 лютого 1945 року військовий трибунал присудив Караванському 25 років таборів. Вирок відбував на Печорі, Колимі, в Мордовії.

З советського ув'язнення Караванського звільнили 19 грудня 1960 року за амністією. Він зайнявся журналістською, літературною й філологічною працею, яку розпочав ще в таборах. Зокрема, Караванський уклав «Словник рим української мови», видав книжку «Біографії слів», переклав роман Шарлотти Бронте «Джейн Ейр».

У 1962 році вступив на заочний відділ філологічного факультету Одеського університету. Активно виступав проти русифікації й за розвиток та підтримку української мови. Написав листа на ім'я прокурора УССР з вимогою притягти до кримінальної відповідальності міністра вищої і середньої спеціальної освіти УССР Юрія Даденкова за помилки, які призвели до порушення прав української нації. За самвидавну статтю «Про одну політичну помилку» з критикою русифікації вищої школи законом «Про мову», написану 1965 року, Караванського 13 листопада того ж року заарештував КГБ. Його відправили досиджувати невідому частину табірної терміну (8 років і 7 місяців) у табори суворого режиму.

Під час другого ув'язнення Караванський п'ять разів оголошував голодування, а також збирав свідчення в'язнів – свідків розстрілу польських офіцерів у Катині. У 1969 році його засудили в таборі ще до 5 років тюрми і 3 років таборів суворого режиму.

Загальний термін, проведений Караванським у радянських таборах, склав 31 рік. У лютому 1979 року його оголосили членом Української Гельсінської групи. Після звільнення, 30 листопада 1979 року Караванський з дружиною Ніною Строкатою зміг емігрувати до США.

Історична Правда, А.Ф.

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

CHRISTLICHE STIMME
Ukrainische Kirchenzeitung
Schönbergstrasse 9
D-81679 München

Inhaber, Herausgeber und Verleger: Apostolische Exarchie
für katholische Ukrainer in Deutschland und Skandinavien

Для прикрашення цього випуску «ХГ» було використано роботу Якова Гніздовського, «Різдво».

D-81629 Postfach 86 02 69 Druck: Kolo UA-82100
Drohobytsch Tel. +380 3244 29060

Погляди авторів не завжди відповідають поглядам редакції. Редакція в потребі скорочує і мовно виправляє надіслані статті.
Газета виходить двічі на місяць.

Chefredakteur: Roman Kryk
Stellvertretender Redakteur: Bohdan Pidlisetskyk
Telefon: +49 (0) 89 997 28 38 11
Telefax: +49 (0) 89 997 28 38 4
christl.stimme@t-online.de;
ukrainische-kirche@t-online.de;
www.ukrainische-kirche.de

Річну передплату (Unkostenbeitrag)
46,- Euro переказати на конто: Apostolische Exarchie
LIGA-Bank München
Konto-Nr.: 40 21 03 257
BLZ 750 903 00
IBAN: DE 64 7509 0300 0402 1032 57
BIC: GENODEF1 M 0 5